

fin meget store Betydning ved det foreliggende Forslag, at Garantien netop er begrænset, begrænset til 100 Millioner, hvad der vel i og for sig er et stort Tal, men som dog ingenlunde ved Siden af den Interesse, Samfundet har i, at vort Landbrug holdes oppe, er et Tal, som det er værd at regne for noget.

Ved Spørgsmaalet herom bør da ogsaa komme i Betragtning, at gennem det foreliggende Lovforslag vil den Risiko for Statskassen, der kan være Tale om, og som jeg ganske vist regner for at være lig intet, i langt lettere Grad kunne kontrolleres, begrænses og imødegås, naar der kun er Tale om en enkelt Kreditforening, end naar der, som i det Lovforslag, der i Fjor blev aflivet i Landstinget, er Tale om 11 eller 12 Kreditforeninger. Jeg tror ikke, at det vil kunne modsiges, at Regeringen meget lettere vil kunne holde Øje med og kontrollere en enkelt Kreditforening, end den vil kunne kontrollere, hvorledes det gaar med Statsgarantien og den Risiko, som kan flyde deraf, naar Garantien er fordelt paa 11 eller 12 Kreditforeninger. Som jeg nævnedes før, føler jeg mig overbevist om, at der ikke vil blive Spørgsmaal om at udvide Garantien ud over de 100 Millioner; thi Sagen er den, at enten bliver Forholdet det, at de 100 Millioner ved at komme ind i Landet skaffe en saadan Overflod paa Pengemarkedet, at andre Laansøgere end just de, som have faaet Andel i disse 100 Millioner, slet ikke ville behøve at faa Laan af denne Art. Den Overflod, der vilde blive paa Pengemarkedet, vilde blive en saadan, at man andre Stæder, saa snart den nuværende Balance er bleven forrykket, kunde faa lige saa billige Midler, uden at man behøvede at rejse en Fordring om, at der ogsaa for deres Bedkommende skulde være Statsgaranti. Et Forlangende om Udbivelse af Rentegarantiens Sum vil i alt Fald først kunne komme frem, naar der bliver Spørgsmaal om at trykke Renten ned under det Beløb, som var opnaaet ved det første Forsøg. Man kunde sige som saa, at nu have vi ved det første Forsøg faaet Renten trykket ned til 3 pCt., og nu skulde vi derefter se at faa den trykket ned til 2½ eller 2 pCt., og derfor maa Forsøget gentages. Naar dette imidlertid skulde ske, vilde Sagen komme til at foreligge i en helt ny Fase. Der vilde saa selvfølgelig, hvis man fra en eller anden Side af Lovgivningsmagten fandt en saadan Gaaden videre urigtig, være al mulig Grund til at sige Stop. Hvis det derimod imod Forventning skulde vise sig, at Forsøget ikke var lykkedes, kan der

jo slet ikke blive Tale om at udvide Garantisummen for at gaa videre i den Retning.

Naar man i Fjor valgte den Vej, som jeg ikke tror er den rigtige, nemlig at udstrække Garantien til de forskellige bestaaende Kreditforeninger, er efter min Mening Grunden dertil den, at man frygtede for, at man vilde gaa de bestaaende Kreditforeninger alt for nær, naar man saaledes oprettede en ny Kreditforening og gav den Magt til særlig at kunne konkurrere med de gamle Kreditforeninger derved, at den ny Kreditforenings Obligationer bleve statsgaranterede og derfor kunde udbydes til noget højere Kurs end den, hvortil de nuværende Kreditforeninger kunne give deres Laan, og man mente tillige, at det vilde være uret mod dem, som nu have Laan i de bestaaende Kreditforeninger, om disse Laantagere for at kunne faa deres Laan statsgaranterede skulde blive nødte til at gaa ud af den Kreditforening, de ere i, og se at komme ind i den statsgaranterede ny Kreditforening. Saaledes som jeg ser paa Sagen, tror jeg dog ikke, at disse Betragtninger have noget at sige. Forholdene ville ganske sikkert udvilde sig saaledes, at de Folk, der nu ere i Kreditforeningerne, vilde de bestaaende Kreditforeninger i alt væsentligt faa Lov til at beholde, hvorimod det vil blive de Ejendomsbestyrelser, som nu have 4 Procents Laan fra offentlige Institutioner eller fra private, der vilde sige disse op og søge ind i den statsgaranterede Kreditforening. Det er da vel muligt, ja vel endog saa givet, at disse første Laansøgere i den statsgaranterede Kreditforening vilde opnaa bedre Betingelser, end de Folk, som have Pengelaan i de gamle Kreditforeninger, i sin Tid have opnaaet. Men det er jo noget, som der i og for sig ikke vilde være nogen Ulykke i. Forholdet er jo det, at der ikke er nogen bestemt Kurs fra Aar til Aar for de eksisterende Kreditforeningsobligationer. Den, der i et eller andet Aar optager et Laan i en Kreditforening, maa derfor alt nu være forberedt paa, at andre, som optage deres Laan et andet Aar, maaske komme billigere igjennem deres Laan, end han har gjort. Det er der slet ikke noget ondt i, og det vilde kun være den rene, pureste Misundelse, hvis de, som havde Laan, vilde misunde deres Kolleger, at de gennem en saadan statsgaranteret Kreditforening havde naaet at faa billigere Laan. Jeg tror, at Forholdene meget hurtigt, naar de fremmede Penge begynde at strømme ind i Landet, vilde udvilde sig derhen, at Kursen paa bestaaende Kreditforeningsobligationer ogsaa uden Statsgaranti